

До Председателя на Научно жури,
назначено със заповед на
Ректора на Медицински университет - Варна,
№ Р-109-352/14.09.2022г.

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Георги Папанчев, д.м,
Катедра “Орална хирургия”,
Факултет по дентална медицина,
Медицински университет - Варна

Адрес и контакти:

Варна 9000, бул. “Цар Освободител” № 84А

Тел: 0889306465

По процедура за защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “Доктор” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.2. Дентална медицина; Орална хирургия в Катедра “Орална хирургия”, ФДМ, МУ- Варна.

Автор на дисертационния труд: д-р Изабелла Петева Петрова

Форма на докторантурата : редовна форма на обучение

Тема: „ИЗСЛЕДВАНЕ НА ХОДА НА CANALIS MANDIBULAE, ИЗПОЛЗВАЙКИ ТРИ-ИЗМЕРНО РЕНТГЕНОВО ИЗСЛЕДВАНЕ И МОДЕЛ НА ДОЛНА ЧЕЛЮСТ, РЕКОНСТРУИРАН НА 3D ПРИНТЕР ОТ СВСТ”

Научен ръководител: проф. д-р Тихомир Георгиев, д.м.н Катедра “Орална хирургия”, ФДМ, МУ- Варна

1. Общо представяне на процедурата и докторанта:

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Процедура за придобиване на ОНС "Доктор" в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.2. Дентална медицина; Орална хирургия в Катедра "Орална хирургия", ФДМ, МУ- Варна и включва всички необходими документи.

Бележки и коментар по документите:

Дисертационния труд съдържа 215 страници, онагледен е с 81 фигури и 64 таблици. Библиографията се състои от 279 източника, от които 6 на български език и 273 на латиница. Дисертационният труд е илюстриран с: 64 таблици и 81 фигури. Литературният обзор е представен на 41 страници, цел и задачи – 1 стр., материал и методи – 27 стр, собствени резултати и обсъждане – 75 стр., изводи 2 стр., приноси – 1 стр.

Авторефератът отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Докторантката е приложила 3 публикации. В тях тя е първи автор.

Биографични данни и кариерно развитие:

Д-р Изабелла Петева Петрова е родена на 20.11.1992г. в гр. Добрич. През 2017г. завършва Факултет по Дентална медицина, гр. Варна. През 2018г. е назначена като редовен асистент към Катедра "Орална хирургия", ФДМ, МУ- Варна. През 2021г. придобива специалност по „Орална хирургия“. Владее отлично английски език.

Оценка за личното участие на докторанта в дисертационния труд

Дисертационният труд разглежда актуален проблем в съвременната дентална медицина, а именно инкорпорирането на съвременни техники като тези за 3D моделиране и 3D принтиране за изследване на хода на *canalis mandibulae*. Основните трудности при работа в дисталните участъци на долна челюст произтичат от липсата на достатъчна преоперативна диагностика, планировка и подготовка и са свързани с травматичното увреждане на NAI. Това от своя страна води до редица симптоми и функционални смущения, които могат да персистират с месеци, а в редки случаи да бъдат и необратими, което значително понижава качеството на живот на засегнатите пациенти.

Възможността за предотвратяване на подобни тежки усложнения е водещ фактор за налагане на СВСТ като метод на избор и стандарт на преоперативната диагностика при манипулации, пряко зависещи от разположението на този нерв.

Д-р Петрова е направила критичен анализ на литературата по темата, което ѝ дава основание да формулира точно целта на своето проучване: **“Да се установят пространствените взаимоотношения между мандибуларния канал и околните структури в постериорните участъци на долната челюст, с помощта на данни от СВСТ и 3D принтирани модели “**

За постигане на целта си поставя следните задачи:

Задача 1: Да се оцени разстоянието между мандибуларния канал и апексите на постериорните зъби в долна челюст, както и спрямо долния ръб на мандибулата и да се установи симетричността между лява и дясна половина на съзъбието, влиянието на пола и възрастта на изследваните пациенти

Задача 2: Да се оцени дебелината на вестибуларната и лингвалната кост (компакта и спонгиоза) над мандибуларния канал в областта на постериорните зъби в долна челюст, да се установи симетричността между лява и дясна половина на съзъбието и влиянието на пола и възрастта на изследваните пациенти

Задача 3: Да се направи анализ на точността на триизмерни модели на долна челюст, прирани по технология FDM, реконструирани по данни от СВСТ

Резултатите и обсъждането са придружени с таблици и диаграми. Изводите съответстват на получените резултати.

Самооценката на приносите във връзка с дисертационния труд включва 2 приноса с оригинален за страната характер и 5 приноса с потвърдителен характер:

Приноси с потвърдителен характер:

1. Потвърдихме, че СВСТ се явява златен стандарт в изследването на постериорните участъци на долната челюст.
2. Потвърдихме, че дисталните корени на вторите молари са тези, които са най-близо разположени до МК и най-често са в непосредствен контакт с горната му стена или проминират в него.
3. Потвърдихме, че при жените измерените разстояния между апексите и МК са значимо по-малки, спрямо тези при мъжете, което клинично индикира по-висок риск от ятрогенно увреждане на n. alveolaris inferior.
4. Потвърдихме, че МК има симетричен ход в двете челюстни половини.

5. Потвърдихме, че при мъжете МК се разполага по-близо до лингвалната костна пластина, отколкото при жените.

Оригинални за страната приноси:

1. За първи път у нас е проведено СВСТ изследване, целящо установяване хода на МК и различията между двете челюстни половини, между половете и между възрастовите групи.

2. За първи път у нас се прилагат 3D принтирани модели за визуализиране на структурите в долна челюст и се прави оценка на точността им, с оглед внедряването им в хирургичната практика.

Заключение:

Дисертационният труд на **д-р Петрова** съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват *оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания* на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна. Дисертационният труд е резултатен и значим и изцяло лично дело на докторанта. Поради тези причини **предлагам да се присъди на д-р Изабелла Петева Петрова научната и образователна степен “ДОКТОР”** в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.2. Дентална медицина.

08.11.2022г.

Изготвил рецензията:

Доц. д-р Георги Папанчев, д.м

